

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 40/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co/67/2014 z 27. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co/67/2014 z 27. marca 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ sú spolu s [REDAKOVANÉ] a jeho manželkou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporcovia“) podielovými spoluvlastníkmi (každý z nich v podiele 1/2) nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v [REDAKOVANÉ], zapísanej Správou katastra Žilina na LV [REDAKOVANÉ] ako pozemok na parcele registra [REDAKOVANÉ], orná pôda o výmere 1315 m². Návrhom doručeným Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) 3. októbra 2011 sa navrhovateľ proti odporcom domáhal zrušenia podielového spoluvlastníctva k uvedenej nehnuteľnosti, jej prikázania do výlučného vlastníctva sťažovateľovi a uloženia povinnosti sťažovateľovi zaplatiť odporcom spoločne a nerozdielne náhradu v sume 11 351,08 €.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C/225/2011-193 zo 16. októbra 2013 návrh navrhovateľa zamietol, keď na základe vykonaného dokazovania *„výsluchom účastníkov, ohliadkou na mieste samom zo dňa 26. 10. 2012, oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami a to najmä: výpis z LV [REDAKOVANÉ], znalecký posudok [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 7. 6. 2011, návrh na uzavretie dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva zo dňa 18. 11. 2009 adresovaný zo strany právnej zástupkyne odporcov navrhovateľovi, vyjadrenie k návrhu zo dňa 7. 12. 2009, ponuka na odpredaj spoluvlastníckeho podielu zo dňa 11. 3. 2010 zo strany odporcov adresovaná navrhovateľovi, odpoveď vo veci ponuky na odpredaj spoluvlastníckeho podielu, vyjadrenie zo dňa 24. 3. 2010, návrh na uzavretie dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva zo dňa 21. 4. 2010, vyjadrenie k návrhu na uzavretie dohody zo dňa 15. 5. 2010, geometrický plán [REDAKOVANÉ], geometra, návrh na uzavretie dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, žiadosť o vysvetlenie zo dňa 20. 1. 2011 adresovaný zo strany navrhovateľa odporcom, odpoveď zo dňa 26. 1. 2011,*

vyjadrenie zo dňa 5. 2. 2011, ponuka na vysporiadanie spoluvlastníckeho podielu odkúpením adresovaná zo strany navrhovateľa odporcom zo dňa 23. 6. 2011, ponuka na vysporiadanie spoluvlastníckeho podielu, odpoveď zo dňa 8. 7. 2011, výpis z LV [REDACTED], vyjadrením Mesta Žilina značka 20984/2011-38648-2011-OH-KRJ zo dňa 25. 07. 2011, vyjadrením Mesta Žilina č. 783/2013-3952/2013-OSD-DUD zo dňa 22. 01. 2013, Všeobecným záväzným nariadením č. 4/2012, ktorým sa vyhlásila záväzná časť územného plánu Mesta Žiliny, stanovisko Mesta Žilina zo dňa 09. 04. 2013, stanovisko Obvodného pozemkového úradu v Žiline zo dňa 18. 04. 2013, doplnkom č. 1 k znaleckému posudku č. 35/2011 a celým spisovým materiálom“ smerujúceho k zisteniu skutkového stavu veci aplikujúc relevantné ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 21 až § 24 (opatrenia proti drobeniu pozemkov) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dospel k názoru, že „vzhľadom na spoluvlastnícke podiely účastníkov konania, spôsob využitia pozemku, užívanie počas dlhšej doby v reálnom vydelení za účelom uspokojovania ich osobných potrieb, ako aj na skutočnosť, že ich spoluvlastnícke právo požíva rovnakú ochranu, považuje za dôvody hodné osobitného zreteľa, prečo o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva nerozhodol. Za daných okolností nie je dôvod, keď účastníci nehnuteľnosť užívajú v reálne vydelenom stave po dlhšiu dobu a obaja za rovnakých podmienok v prípade zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva majú záujem ju získať do vlastníctva v celosti, aby došlo k jej rozdeleniu.“.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, pričom okresnému súdu vyčítal „nesprávne právne posúdenie veci [§ 205 ods. 2 písm. f) OSP], resp. skutočnosť, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 205 ods. 2 písm. d) OSP]... Ďalej v odvolaní uviedol, že podľa jeho názoru súd porušil ustanovenia § 132 až 135 OSP, keď nesprávnym spôsobom vyhodnotil vykonané dôkazy.

Nesprávny bol aj postup pri zdôvodnení rozhodnutia prvostupňovým súdom, ktorý síce odôvodnenie vykonal na takmer 15 strán, avšak s dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, pre ktoré nezrušil a nevysporiadal podielové spoluvlastníctvo, sa vyporiadal iba na jednej strane.“.

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Zo sťažnosti vyplýva, že „podstata sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR spočíva v jeho oprávnení domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedala povinnosť prvostupňového a druhostupňového súdu nezávisle a nestranne v sťažovateľovej veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sťažovateľ namietal, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 51 ods. 1 Ústavy SR). Reálne uplatnenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu teda predpokladalo, že sťažovateľovi sa táto ochrana v relevantnej kvalite poskytne. To v sťažovateľovom prípade znamenalo, že prvostupňový aj druhostupňový súd mali pri aplikácii § 142 ods. 1 OZ a § 157 ods. 2 OSP vychádzať z racionálnej argumentácie, ktorá vylučuje akúkoľvek ľubovôľu vo výklade... Namiesto toho, uvedené súdy interpretovali a aplikovali citované ustanovenia nesprávnym spôsobom, ktorý možno považovať za arbitrárny a zároveň zasahujúci do princípu právnej istoty sťažovateľa, ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.“.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že imanentnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj povinnosť všeobecného súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, namieta, že „z odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a druhostupňového súdu nie je možné identifikovať myšlienkový postup týchto súdov, na základe ktorého dospeli k záveru o nevyhnutnosti aplikovať na právne vzťahy medzi účastníkmi konania práve ustanovenie § 142 ods. 2 OZ. S dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, pre ktoré nebolo podielové spoluvlastníctvo zrušené sa všeobecné súdy dostatočne nevysporiadali.“.

Sťažovateľ citujúc odbornú právnu literatúru, ako aj konkrétnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je presvedčený o tom, že *„na prikázanie nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva boli splnené všetky zákonné predpoklady a dôvody hodné osobitného zreteľa... neexistujú“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co/67/2014 z 27. marca 2014 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co/67/2014 z 27. marca 2014.

Keďže sťažovateľovi je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu ním označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, nepovažoval v danom prípade za potrebné túto duplicitne citovať.

Ústavný súd však pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Nespokojnosť sťažovateľa s právnym posúdením veci všeobecným súdom sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ním vydaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Všeobecný súd je teda povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (pozri I. časti odôvodnenia tohto uznesenia).

Sťažovateľ krajskému súdu (ale aj okresnému súdu) vyčíta, že mu neposkytol súdnu ochranu v jeho občiansko-právnej veci, pretože v dôsledku nesprávneho výkladu a aplikácie všeobecne záväzných právnych predpisov o tejto rozhodol rozhodnutím, ktoré je nielen arbitrárne, ale aj zjavne neodôvodnené, a ako také nezodpovedá jeho povinnosti vyplývajúcej z § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva:

«... i odvolací súd mal preukázané, že navrhovateľ a odporcovia v rade 1/, 2/ sú podieloví spoluvlastníci v 1/2 nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v [REDAKOVANÉ], zapísanej na LV [REDAKOVANÉ], Okresného úradu Katastrálneho odboru Žilina, ako parcela registra [REDAKOVANÉ], orná pôda o výmere 1.315 m². Obaja účastníci nehnuteľnosť užívajú ako záhradu na rekreačné účely. Navrhovateľ časť nehnuteľnosti využíva ako prístupovú cestu na prejazd motorovým vozidlom k ďalším nehnuteľnostiam. Obaja účastníci nehnuteľnosť užívajú v reálne vyčlenených častiach dlhšiu dobu a v prípade zrušenia a

vyporiadania spoluvlastníctva prejavili záujem ju získať do vlastníctva v celosti. V súčasnej dobe nehnuteľnosť nie je možné reálne rozdeliť, jednak vzhľadom na znenie zákona č. 180/1995, resp. aj vzhľadom na územný plán Mesta Žilina. V priebehu konania nebolo preukázané ani násilné správanie sa účastníkov, pre ktoré by nebolo možné ďalšie zotrvanie v spoluvlastníctve k nehnuteľnosti.

Vzhľadom na takto zistený skutkový stav, má i odvolací súd za to, že postup prvostupňového súdu bol správny, keď skúmal, či je možné v zmysle § 142 ods. 1 OSP zrušiť a vyporiadať spoluvlastníctvo reálnou delbou. Pretože v súčasnej dobe takáto možnosť súdu daná nie je, vzhľadom na prednesy a argumenty účastníkov uvažoval o výnimočnom zamietnutí návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pri danosti dôvodov hodných osobitného zreteľa, keď by vyporiadanie prichádzalo do úvahy spôsobom prikázania veci za náhradu, alebo predajom veci a rozdelenia výťažku. Prvostupňový súd následne správne aplikoval ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom vecí a rozdelením výťažku. Vychádzal pritom z toho, že vlastnícke (spoluvlastnícke) právo obidvoch strán užíva rovnakú ochranu, s prihliadnutím na dlhodobé užívanie veci, kde síce prebehla reálna delba nehnuteľnosti fakticky, avšak nie je možná právne a pričom obidve strany majú rovnaké predpoklady pre užívanie nehnuteľnosti (blízkosť rodinných domov) a obidve ju v podstate stejným spôsobom aj využívajú (ako záhrada na rekreačné účely). Pretože obaja spoluvlastníci mali v prípade zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva záujem vec ako celok získať do svojho výlučného vlastníctva, správne prvostupňový súd postupoval, keď návrh z dôvodov hodných mimoriadneho zreteľa na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva zamietol. Aj keď súd pri rozhodovaní o veci vychádza zo skutkového stavu známeho v čase rozhodovania, je možné do budúca uvažovať o reálnom rozdelení veci (aj právne), vzhľadom na vyjadrenie Mesta Žilina a zámery územného plánu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie dôkazov a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 219 ods. 2 OSP), keďže ani zo strany odvolateľa neboli

v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. Pokiaľ navrhovateľ spochybnil v odvolaní právne posúdenie veci, odvolací súd je toho názoru, že správne došlo k aplikácii ust. § 142 Občianskeho zákonníka, pričom súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie (listinné dôkazy, prednesy účastníkov, ohliadka vyjadrenia príslušných orgánov verejnej správy) a tieto riadnym spôsobom vyhodnotil a následne dospel k správne právnemu záveru. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia zodpovedá rozsahom aj obsahom ust. § 157 ods. 2 OSP v zmysle ktorého, súd stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.»

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné hmotno-právne, ako aj procesno-právne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Krajský súd svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil, a preto sa nemožno stať stotožniť s argumentáciou sťažovateľa o arbitrárnej podstate napadnutého rozhodnutia, keďže vychádza z konkrétnych (skutkových) okolností prípadu zohľadňovaných pri rozhodovaní v tomto type konania.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť, preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sa sťažovateľ domnieval, že mu krajský súd znemožnil „domáhať sa ochrany svojich práv na súde“, mohol ním

vydaný rozsudok napadnúť dovolaním podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, čo však neurobil. Takýto postup je nepochopiteľný obzvlášť v prípade, ak sťažovateľ výlučne odkazom na judikatúru dovolacieho súdu avšak bez tomu zodpovedajúcej procesnej aktivity presviedča ústavný súd, ktorý nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02), o opodstatnenosti svojej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2015